

Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölüm Öğrencilerinin Kariyer Kaygısının Akademik Streslerine Etkisi (The Influence of Career Anxiety on the Academic Stress Felt by the Gastronomy and Culinary Arts Students)

* Özkan DEMİR ^a

^a Balıkesir University, Burhaniye Faculty of Applied Sciences, Department of Gastronomy and Culinary Arts, Balıkesir, Türkiye

Makale Geçmişi

Gönderim Tarihi: 02.05.2025

Kabul Tarihi: 13.08.2025

Anahtar Kelimeler

Gastronomi ve mutfak

sanatları

Öğrenci

Kariyer kaygısı

Akademik stres

Öz

Gastronomi ve mutfak sanatları bölüm öğrencilerinin kariyer kaygılarının akademik streslerine olan etkisini incelemek gerçekleştirilen bu çalışmada nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Türkiye’de öğrencisi bulunan gastronomi ve mutfak sanatları bölümlerinden ulaşılan 396 bölüm öğrencisi oluşturmaktadır. Sınıflarına göre katılımcıların akademik streslerine ait ortalamaları arasında anlamlı bir fark tespit edilememiş buna karşın kariyer kaygılarına ait ortalamaları açısından anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Buna göre 1. sınıfta okuyan katılımcıların kariyer kaygısına vermiş oldukları cevapların ortalamaları diğer bütün sınıflara göre daha düşüktür. Araştırmada yapılan regresyon analizi sonuçlarına göre kariyer kaygısı ile akademik stres arasında pozitif yönlü bir ilişki tespit edilmiştir. Araştırmanın bağımsız değişkeni olan kariyer kaygısının bağımlı değişken olan okuldan ayrılma niyetinin %3,3’ünü açıkladığı tespit edilmiştir.

Keywords

Gastronomy and culinary arts

Student

Career anxiety

Academic stress

Abstract

In this study, quantitative research method was used to examine the effect of career anxiety of gastronomy and culinary arts department students on their academic stress. The sample of the study consists of 396 students from gastronomy and culinary arts departments in Türkiye. No significant differences were found among participants' average academic stress levels across classes; however, a significant difference was observed in their career anxiety averages. Accordingly, the averages of the answers given by the participants studying in the first year to career anxiety were lower than all other classes. According to the results of the regression analysis conducted in the study, a positive relationship was found between career anxiety and academic stress. It was found that the independent variable of the study, career anxiety, explained 3.3% of the dependent variable, the intention to leave school.

Makalenin Türü

Araştırma Makalesi

* Sorumlu Yazar

E-posta: ozkan.demir@yahoo.com (Ö. Demir)

GİRİŞ

Başarı ortamlarında kaygı, ilkokuldan lisansüstü okula kadar öğrencileri etkileyen zayıflatıcı bir olumsuz duygudur (Daniels, vd., 2011, s. 411). Son yıllarda özellikle lisans öğrencileri arasında önemli bir endişe olarak ortaya çıkan kaygının Üniversite öğrencileri arasında en yaygın görülen ruh sağlığı sorunlarından biri olduğu ve kariyer kararlarını olumsuz etkilediği belirlenmiştir (Gerçek & Özveren, 2025). Kariyer gelişimiyle ilişkili kaygı, üniversite eğitimi sırasında aile beklentilerini karşılayamama, istenen hedeflere ulaşamama, tercih edilen mesleği seçememe veya istenen kariyerle ilişkili beklentileri karşılayamama gibi birçok farklı konuda ortaya çıkabilir (Onyishi, 2023, s. 2). Kariyer kararı kolay bir süreç olmayıp, bazı öğrenciler kariyer yollarını seçerken birçok engel veya zorlukla karşılaşır. Öğrencilerin kariyerleri hakkında doğru karar alamaması durumunda psikolojik sağlıklarının yanı sıra fiziksel sağlıklarını da etkileyen kaygıya sürüklenirler (Qayyum, vd., 2022, s. 1717). Kariyer kaygısı, yalnızca kariyer kararı alma veya bu kararda hata yapma korkusunu değil, aynı zamanda işsizlik, işte başarılı olamama ve tam zamanlı bir iş bulamama korkusunu da içermektedir (Özçelik Bozkurt, 2023, s. 2086). İşsiz kalmak veya akademik olarak başarısız olma korkusu ile karakterize edilen kaygı faktörünün gelecekteki kariyer hayatı ile ilgili karar almada zorlukları arttırabileceği belirtilmektedir (Taş & Tortumlu, 2021, s. 5).

Öğrencilik hayatı boyunca karşılaşılan zorluklar stres ve kaygı kaynağı olabilmektedir. Meslek seçimi yapmak ve kariyer yolu tasarlamak da şüphesiz kaygı ve stres kaynaklarının başında gelmektedir (Taş & Tortumlu, 2021, s. 2). Akademik talepler, kişisel faktörler ve toplumsal etkiler tarafından yönlendirilen akademik stres, yükseköğretimdeki öğrenciler için giderek artan bir endişe kaynağıdır (Zhang, 2025, s. 1).

Bu araştırmada Türkiye'deki gastronomi ve mutfak sanatları (GMS) bölümlerinde eğitim gören öğrencilerin kariyer kaygısının akademik streslerine etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda devlet üniversitelerinde ve vakıf üniversitelerinde gastronomi ve mutfak sanatları bölümlerinde öğrenciliği devam eden katılımcı öğrencilerle nicel bir araştırma yürütülmüştür.

Gastronominin ekonomilere katkı sağlama açısından kritik öneme sahip olduğu (Süzer, 2024, s. 344) düşünüldüğünde gastronomi öğrencilerine yönelik kariyer kaygılarının ve bunun akademik strese etkisinin incelenmesi önem arz etmektedir.

Literatür Taraması

Bir kişinin çalışabileceği yıllar boyunca bir iş alanında ilerleyip, deneyim ve beceri kazanmasını ifade eden kariyer (Tüz, 2003, s. 170) kavramı öncelikli olarak meslek, saygınlık, başarı ve iş gibi terimleri anımsatan, merkezine insanı koyan bir kavram olup, kişinin hayatını oldukça büyük ölçüde çevreleyen bir özelliğe de sahiptir (Gürgân ve Beler, 2021, s. 40). Kariyer genel olarak çalışma hayatı boyunca yapılan işleri, yapılan bu işlerdeki ilerlemeleri de kapsayan ve elde edilen bütün pozisyonları ifade etmektedir (Akbaş & Okutan, 2020, s. 160). Kişinin sahip olduğu kariyeri, çalıştığı işte kendisine verilen iş rollerine ilişkin beklentilerini, amaçlarını, duygularını ve arzularını ortaya koyabilmesi için eğitilmesi ve sahip olduğu bilgi, beceri, çalışma isteği ve yetenekleri ile çalıştığı işletmede ilerleyebilmesine olanak tanınmasıdır (Türkkahraman & Şahin, 2010, s. 77).

Kariyer kararı verme süreciyle ilgili yoğun çalışılan değişkenlerden biri de kaygı değişkenidir (Şeker, 2021, s. 264). Kişinin gerçekleşebilme ihtimali olan tehlikelerin beklenmesinden kaynaklı duygu durumunu ifade eden kaygı (Ciminli, 2023, s. 35), gelecekteki mutluluğa, öz saygıya ve bireyin deneyimlerini anlamlandırma yeteneğine yönelik

tehditleri ifade etmektedir (Rahimi, Akgündüz & Bilgihan, 2023, s. 897). Kaygı, bireylerin endişeli, stresli, savunmasız, rahatsız, korkmuş ve hayal kırıklığına uğramış hissettiklerinde ortaya çıkan öznel bir duygudur (Yurcu & Akıncı, 2024, s. 2). Kaygı, kariyerine devam etmek için iş ortamına yeni giren biri de dahil olmak üzere herkesin deneyimlediği bir durumdur (Tambak & Rohmadani, 2024, s. 5915). Günümüzde kaygının en büyük kaynaklarından biri, özellikle son sınıfta, mezun olmak üzere olan ve rekabetçi bir iş piyasasında kariyer yapmaya çalışırken zorlanan lisans öğrencilerinde görülme olasılığı çok yüksek olan kariyer kaygısıdır (Takıl & Sarı, 2021, s. 2366). Lisans Öğrencilerinin çoğu kariyerleriyle ilgili olarak bir miktar kaygı ve kararsızlık yaşayabilmektedirler (Daniels vd., 2011, s. 410).

Kişinin kariyer yaşamı ile ilgili kaygılarının bütünü olarak tanımlanan kariyer kaygısı (Ciminli, 2023, s. 35), üniversite yıllarında hayatlarını değiştirecek kararlar alan, mesleki kararsızlık yaşayan ve geleceği belirsiz üniversite öğrencileri arasında daha yaygın olabilmektedir (Onyishi, 2023, s. 2). Kariyer kaygısı kişinin meslek ve kariyeri ile ilgili planlamalarındaki bilgi eksikliği ve mesleğe karar verme noktasında yaşadığı kararsızlıkların bir devamı şeklinde ifade edilebilir (Dilekçi, 2023, s. 120). Bireyin kariyer karar alma sürecinin çeşitli aşamalarında ve mesleki yaşamlarında ortaya çıkan kariyer kaygısı (Yıldırım, Tohum & Esen, 2024, s. 94) stres, tehdit ve gelecekteki kariyerleriyle ilgili şüpheler gibi insanların ortadan kaldırma eğiliminde olduğu olumsuz durumlarla ilgili bir durumdur (Zhang vd., 2024, s. 98). Kariyer kaygısı aynı zamanda kişinin ailesini hayal kırıklığına uğratma, akademik eğitim veya işi sebebiyle ailesinden ve arkadaşlarından uzaklaşma korkusu şeklinde tanımlanmaktadır (Özçelik Bozkurt, 2023, s. 2086; Gönültaş & Güleç, 2024, s. 2436).

Üniversite öğrencileri günlük hayatlarında birçok stres etkeni ile karşı karşıya olup, sosyal ilişkiler, akran rekabeti, zamanı yönetememe, yüksek not isteği ve çabası öğrencilerde strese sebep olabilecek faktörlerden bazılarıdır (Tengilimoğlu Metin & Melekoğlu, 2021, s. 264). Duygusal veya fiziksel gerginlik algısı olan stres (Jain ve Singhai, 2018, s. 59), bir kişinin stres faktörlerine uyum sağlamaya veya onlarla başa çıkmaya çalışırken ortaya çıkan olumsuz bir duygusal, bilişsel, davranışsal ve fizyolojik süreç olarak görülmektedir (Sagar & Singh, 2017, s. 1864). Stres, bireylerin dışsal olaylar karşısında oluşturdıkları öznel bir deneyim ve toplumsal dış çevreyle karşı karşıya kalmaları sonucu oluşan bilişsel ve davranışsal bir süreçtir (Yang & Yang, 2022, s. 2).

Akademik stres, öğrenmeyle ilgili stres faktörlerinin neden olduğu bir ruh sağlığı sorunudur ve ergenlerin deneyimlediği stres faktörleri arasındadır (Han, vd., 2024, s. 31593). Üniversite öğrencileri arasında yaygın bir psikolojik sorun olan akademik stres (Zhang, vd., 2025, s. 1), kişilerden akademik olarak beklenenlerin kişinin kapasitesini aşması ve akademik olarak beklentilerin gerçekleştirilememesidir (Şen, 2022, s. 11). Akademik stres, kişinin akademik taleplerle baş edememesi ve gelen akademik talepleri bir rahatsızlık olarak algılaması durumu olarak da tanımlanmaktadır (Aprilia, Ishar & Syah, 2024, s. 28). Akademik Stres, öğrencilerin akademik performansını engelleyebildiği gibi kariyerlerini ve genel yaşamlarını etkileyebilmektedir (Kaur & Herbert, 2024, s. 144). Şen (2022), akademik stres düzeyleri ile sosyal kaygı düzeyleri arasında da pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı ilişkinin olduğunu belirlemiştir. Dereli (2021) araştırmasında belirsizliğe tahammülsüzlük, akademik öz yeterlik ve akademik sorumluluğun üniversite öğrencilerinde akademik stresin önemli yordayıcısı olduklarını belirlemiştir. Mutlu ve Esen (2022) turizm eğitimi alan öğrencilerin kariyer kaygılarını inceledikleri araştırmalarında katılımcıların ekonomik şartlar, kişisel faktörler ve yabancı dil faktörlerinden dolayı kariyer kaygısı yaşadıklarını belirlemiştir. Benzer şekilde Turpçu ve Akyurt (2018)'da turizm eğitimi alan lisans öğrencilerinin kariyer streslerini

belirlemek üzere gerçekleştirdikleri araştırmalarında öğrencilerin kariyer stresleri ile ilgili en büyük endişenin iş bulma baskısı, kariyer belirsizliği/bilgi eksikliği ve dışsal çatışma olduğunu belirlemiştir.

Kavramsal çerçevede yer verilen teorik dayanaklardan ve önceki çalışmalardan hareketle bu araştırmanın hipotezi de şu şekilde tasarlanmıştır:

Hipotez 1: Kariyer kaygısının akademik stres üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkisi vardır.

Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırmada Türkiye'deki gastronomi ve mutfak sanatları bölümlerinde eğitim gören öğrencilerin kariyer kaygısının akademik streslerine etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır

Araştırmanın evreni Türkiye'de bulunan GMS bölüm öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Türkiye'de öğrencisi bulunan gastronomi ve mutfak sanatları bölümlerinden ulaşılan 396 bölüm öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklem seçiminde kolayda örneklem yöntemi kullanılmış olup, veriler 15 Nisan – 20 Nisan 2025 tarihleri arasında online ve yüz yüze toplanmıştır. Araştırmada verilerin belirtilen tarih aralığında ve sadece gastronomi ve mutfak sanatları bölüm öğrencilerinde elde edilmiş olması araştırmanın sınırlılıklarını göstermektedir.

Gastronomi ve mutfak sanatları bölüm öğrencilerinin kariyer kaygısının akademik streslerine etkisinin incelenmesi amacıyla yapılan bu araştırmada anket veri toplama aracından faydalanılmıştır. Söz konusu anket formu üç bölümden oluşmaktayken, birinci bölümde araştırma katılımcılarının demografik bilgilerini öğrenmeye yönelik bir takım sorular, ikinci bölümde kariyer kaygısı ölçeği son bölümde akademik stres ölçeği yer almaktadır. Araştırma değişkenlerinden kariyer kaygısı ve akademik stres ölçeklerinde '1-Hiç katılmıyorum, 2-Katılmıyorum, 3-Kısmen katılıyorum, 4-Katılıyorum, 5- Tamamen katılıyorum' şeklinde 5'li likert tipi ölçek kullanılmıştır.

Katılımcıların kariyer kaygısını ölçmek için Tsai, Hsu ve Hsu (2017) tarafından geliştirilen gelecekteki kariyer kaygısı ölçeğinin beş ifadeli "istihdam ortamı" alt boyutuyla ölçülürken, akademik streslerini ölçmek için MacGeorge, Samter ve Gillihan (2005) tarafından geliştirilen ise üç ifadeli akademik stres ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan iki ölçeğin ifadeleri araştırmacı ve yabancı dil konusunda uzman başka bir araştırmacı tarafından Türkçeye çevrilmiş daha sonra tekrar İngilizceye çevrilerek üzerinde mutabık kalınmıştır.

Araştırmada katılımcı öğrencilerden elde edilen veriler istatistikî program yardımıyla analiz edilmiş, demografik bilgilerin frekans analizleri alınmıştır. Araştırmada kullanılan ölçeklerin yapı geçerliliğinin test edilebilmesi amacıyla faktör analizi uygulanmıştır. Katılımcı gruplar arası bir farklılık olup olmadığının test edilebilmesi için t-testi ve anova testi yapılan araştırmada ayrıca regresyon analizinin ön koşulları kontrol edilmiştir. Son olarak araştırmada bağımsız değişkenin bağımlı değişken üzerinde etkisini incelemek üzere regresyon analizi uygulanmıştır.

Bulgular

Araştırmada ulaşılan katılımcıların demografik bilgilerini belirleme yönelik olarak cinsiyet, staj durumu, sınıf ve üniversite türü gibi sorular sorulmuştur. Araştırma katılımcılarının demografik bilgiler tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Bilgileri

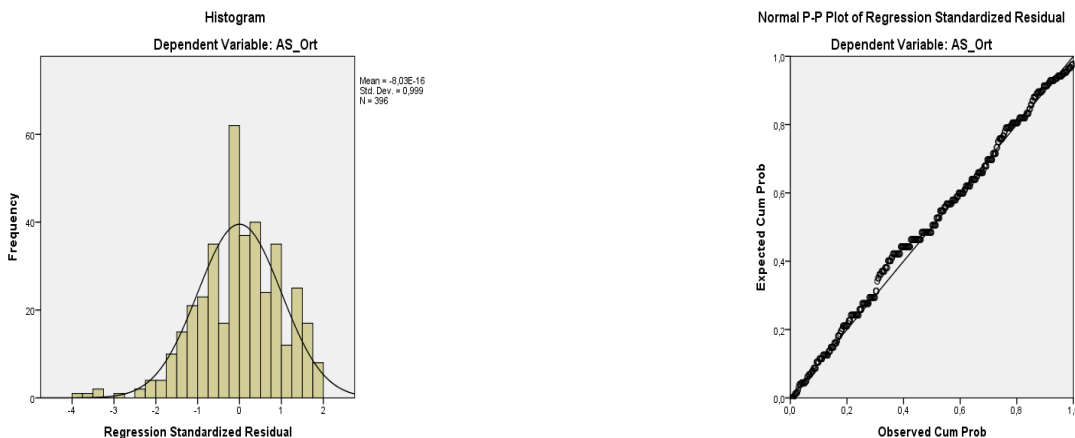
Cinsiyet	Frekans(N)	Yüzde(%)	Staj	Frekans(N)	Yüzde(%)
Erkek	183	46,2	Yaptı	245	61,9
Kadın	213	53,8	Yapmadı	151	38,1
Toplam	396	100	Toplam	396	100
Sınıf	Frekans(N)	Yüzde(%)	Ünv. Türü	Frekans(N)	Yüzde(%)
1.Sınıf	52	13,1	Devlet	241	60,9
2.Sınıf	104	26,3	Üniversitesi		
3.Sınıf	111	28,0	Vakıf	155	39,1
4.Sınıf	129	32,6	Üniversitesi		
Toplam	396	100	Toplam	396	100

Tablo 1’de belirtildiği üzere araştırmaya katılan katılımcıların %53, 8’i (213) kadın, %46, 2’si (183) ise erkek olup, %61,9’u (245) staj yapmış, %38,1’i (151) ise staj yapmamıştır. %60,9’u (241) devlet üniversitesinde, %39,1’i (155) vakıf üniversitesinde eğitim gören katılımcıların %13,1’i (52) 1. sınıf, %26,3’ü (104) 2. sınıf, %28’i (111) 3. sınıf ve %32’i (129) ise 4. sınıf öğrencisidir.

Tablo 2. Kariyer Kaygısı ve Akademik Stres Ölçeklerine Ait Alpha Katsayısı ve Faktör Analizi Sonuçları

Kariyer Kaygısı Ölçeği İfadeleri	Faktör Yükleri
Potansiyel bir ekonomik durgunluk nedeniyle gelecekteki istihdam konusunda endişeliyim.	,789
İş piyasasındaki şiddetli rekabet nedeniyle gelecekteki istihdam konusunda endişeliyim.	,769
Gelecekteki istihdam konusunda endişeliyim çünkü gelecekteki çalışma ortamı beklendiği kadar mükemmel değil.	,743
Gelecekteki istihdam konusunda endişeliyim çünkü maaşım muhtemelen istediğim kadar iyi olmayacak.	,686
Kitle iletişim araçlarının bildirdiği artan işsizlik oranı nedeniyle gelecekteki istihdam konusunda endişeliyim.	,658
Güvenilirlik (α)	,811
Akademik Stres Ölçeği İfadeleri	Faktör Yükleri
Bu yarıyılın notlarının geleceğim üzerindeki etkisi konusunda çok endişeliyim.	,767
Bu yarıyılın notlarının eğitim ve kariyer hedeflerimi nasıl olumsuz etkileyebileceğini düşünerek çok zaman harcıyorum.	,761
Bu yarıyıldaki alacağım notlar konusunda kendimi çok endişeli hissediyorum.	,571
Güvenilirlik (α)	,677

Araştırma ölçeklerinin güvenilirlikleri için Cronbach Alpha değerlerine bakılmış, Kariyer kaygısı ölçeğinin Alpha katsayısının ,811; akademik stres ölçeğinin Alpha katsayısının ise ,677 olduğu belirlenmiştir. Araştırmada kullanılan ölçeklerin yapı geçerliliğine ilişkin Açıklayıcı Faktör Analizine başvurulmuş ve elde edilen sonuçlara göre söz konusu ölçeklerin faktör yüklerinin kabul edilebilir seviyede olduğu belirlenmiştir.

Şekil 1. Doğrusallık ve Otokorelasyon Varsayımları

Araştırmada bağımsız değişken ile bağımlı değişkenin arasındaki etkinin incelenebilmesi için yapılacak olan regresyon analizi için gerekli olan doğrusallık ve otokorelasyon varsayımları şekil 1’de verilmiştir. Bu sonuçlar neticesinde araştırmanın bağımsız değişkeni ile bağımlı değişkeni arasında herhangi bir otokorelasyon problemi olup olmadığını belirlemek üzere Durbin-Watson katsayısına bakılmış ve bu değerin 1,745 olduğu belirlenmiştir. Bu değer araştırmada herhangi bir otokorelasyon sorunu olmadığına işaret etmektedir. Şekil 1’den de anlaşılabacağı üzere araştırma ayrıca değişkenler arasında bir doğrusallık ilişkisi olduğu görülmektedir.

Araştırmada yapılacak olan analizler ve değişkenler arasında etkinin ölçülebilmesinin ön şartlarından biri olan normallik dağılımı varsayımları da incelenmiş ve verilerin çarpıklık değerlerinin -,506, -,388 arasında olduğu; basıklık değerlerinin de ,536 -,280 arasında olduğu belirlenmiştir. Ulaşılan bu çarpıklık ve basıklık değerleri verilerin normal dağıldığını göstermektedir.

Tablo 3. Araştırma Değişkenlerinin Bazı Gruplara Göre T Test Sonuçları

Değişken	Cins.	N	X	SS	t/F	P
Kariyer Kaygısı	Erkek	183	3,738	,692	,000	,995
	Kadın	213	3,788	,699		
Akademik Stres	Erkek	183	4,074	,628	,074	,786
	Kadın	213	4,028	,593		
Değişken	Staj Durumu	N	X	SS	t / F	P
Kariyer Kaygısı	Yaptı	245	3,746	,688	,002	,968
	Yapmadı	151	3,796	,708		
Akademik Stres	Yaptı	245	4,028	,613	,006	,938
	Yapmadı	151	4,083	,603		
Değişken	Üniversite Türü	N	X	SS	t / F	P
Kariyer Kaygısı	Devlet Üniv.	241	3,703	,700	,654	,419
	Vakıf Üniv.	155	3,861	,679		
Akademik Stres	Devlet Üniv.	241	4,023	,630	,017	,898
	Vakıf Üniv.	155	4,090	,575		

Tablo 3’te görüldüğü üzere kariyer kaygısı ve akademik stresin cinsiyet, staj durumu ve üniversite türüne göre farklılığını incelemek amacıyla yapılan T testinde katılımcıların söz konusu demografik değişkenlerine göre ölçeklere ait ortalamaları arasında anlamlı bir fark tespit edilememiştir.

Tablo 4. Araştırma Değişkenlerinin Sınıf Gruplarına Göre Anova Test Sonuçları

Değişken	Sınıf	N	X	SS	t/F	P
Kariyer Kaygısı	1.sınıf	52	3,276	,626	12,387	,000
	2.sınıf	104	3,725	,778		
	3.sınıf	111	3,927	,630		
	4.sınıf	129	3,855	,615		
Toplam		396	3,765	,695		
Değişken	Sınıf	N	X	SS	t/F	P
Akademik Stres	1.sınıf	52	4,070	,537	,328	,805
	2.sınıf	104	4,080	,567		
	3.sınıf	111	4,003	,603		
	4.sınıf	129	4,056	,675		
Toplam		396	4,049	,609		

Araştırmada katılımcıların sınıflarına göre akademik streslerine ait ortalamaları arasında anlamlı bir fark tespit edilememiştir. Buna karşın kariyer kaygılarına ait ortalamaları açısından anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Bu farkın hangi sınıf gruplarından kaynaklandığına bakmak için PostHoc testlerinden Tukey testine başvurulmuştur. Buna göre elde edilen sonuçlar aşağıda Tablo 5’te Tukey tablosunda verilmiştir.

Tablo 5. Sınıf Grubu Tukey Test Sonucu

					%95 Güven Aralığı	
Sınıf		Ort. arası fark	S.H.	p	Alt_ Sınırı	Üst_ Sınırı
1. Sınıf	2. Sınıf	-,44808*	,11339	,001	-,7406	-,1555
	3. Sınıf	-,65100*	,11219	,000	-,9405	-,3615
	4. Sınıf	-,57889*	,10967	,000	-,8618	-,2959
2. Sınıf	1. Sınıf	,44808*	,11339	,001	,1555	,7406
	3. Sınıf	-,20293	,09111	,118	-,4380	,0322
	4. Sınıf	-,13081	,08798	,446	-,3578	,0962
3. Sınıf	1. Sınıf	,65100*	,11219	,000	,3615	,9405
	2. Sınıf	,20293	,09111	,118	-,0322	,4380
	4. Sınıf	,07211	,08643	,838	-,1509	,2951
4. Sınıf	1. Sınıf	,57889*	,10967	,000	,2959	,8618
	2. Sınıf	,13081	,08798	,446	-,0962	,3578
	3. Sınıf	-,07211	,08643	,838	-,2951	,1509

Tablo 5’te görüldüğü üzere sınıflara göre kariyer kaygısı ortalamaları karşılaştırılmış, farkın 1. sınıf ile diğer sınıflar arasında olduğu anlaşılmıştır. Söz konusu farkın en düşük ortalamaya sahip 1. Sınıftan kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Bir başka ifade ile 1. Sınıfların kariyer kaygısına vermiş oldukları cevapların ortalamaları diğer bütün sınıflara göre daha düşüktür ($\bar{X}=3,276$).

Hipotez Testi

Araştırma hipotezinin test edilmesinde basit doğrusal regresyon analizinden faydalanılmıştır. Regresyon analiz sonuçları Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Araştırma Değişkenlerine Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

Değişken(ler)	B.	Standart Hata	Beta	t.	p.
Sabit	3,454	,166		20,770	,000
Kariyer Kaygısı	,158	,043	,181	3,645	,000
Bağımlı Değişken: Akademik Stres		R= ,181	R ² =,033	F= 13,284	p = 0,000

Yapılan regresyon analizi sonuçlarına göre kariyer kaygısı ile akademik stres arasında pozitif yönlü bir ilişki bulunmaktadır ($R=,181$; $p<0,001$). Aynı zamanda katılımcıların kariyer kaygısı düzeylerinin akademik stres üzerinde etkisinin istatistiki olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($F=13,284$; $\beta=,158$; $p<0,00$). Araştırmanın bağımsız değişkeni olan kariyer kaygısı bağımlı değişken olan okuldan ayrılma niyetin %3,3’ünü açıklamaktadır. Dolayısıyla bu araştırmanın hipotezi olan ‘kariyer kaygısının akademik stres üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkisi vardır’ hipotezi analizler sonucu desteklenmiştir.

Sonuç ve Tartışma

Türkiye’deki gastronomi ve mutfak sanatları bölümlerinde eğitim gören öğrencilerin kariyer kaygısının akademik streslerine etkisinin belirlemek üzere gerçekleştirilen bu çalışmada devlet üniversitelerinde ve vakıf üniversitelerinde gastronomi ve mutfak sanatları bölümlerinde öğrenciliği devam eden katılımcı öğrencilerle nicel bir araştırma yürütülmüştür.

Araştırmaya katılan katılımcıların yaklaşık % 54’ü (213) kadın, % 46,2’si (183) ise erkek olup, %61,9’u (245) staj yapmış, %38,1’i (151) ise staj yapmamıştır. Her sınıftan katılımcı öğrencinin bulunduğu çalışmada öğrencilerin %60,9’u (241) devlet üniversitesinde, %39,1’i (155) vakıf üniversitesinde eğitim görmektedir. Katılımcıların genel

kariyer kaygıları ortalamaları 3,7'in üzerinde genel akademik stres ortalamaları ise 4'ün üzerindedir. Kırmacı ve Akmanoğlu (2024) kamu kurumlarında görevli aşçıların kariyer kaygılarına ilişkin düşüncelerini kelime çağrışım yöntemiyle ortaya çıkarılmasını amaçladıkları araştırmada katılımcıların kendilerine yönlendirilen kariyer kaygısı kelime grubuna 'çok', 'var' gibi cevaplar verdiğini belirlemesi bu araştırmanın kariyer kaygısı cevap ortalamalarının 3,7'in üzerinde olması sonucuyla örtüşmektedir. Araştırmada katılımcıların cinsiyet, staj durumu ve üniversite türlerine göre kariyer kaygıları ve akademik stresleri ortalamaları arasında bir farklılık tespit edilememiştir. Araştırmanın bu sonucuna karşın Sagar ve Singh (2017), Yang ve Yang (2022) ve Jia (2024) farklı örneklem gruplarıyla gerçekleştirdikleri araştırmalarında katılımcıların akademik stres ortalamalarının cinsiyete göre farklılık gösterdiğini belirlemiştir. Sagar ve Singh (2017) lise düzeyindeki öğrencilerin akademik stres düzeylerini incelemek için gerçekleştirdikleri araştırmalarında erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre daha fazla akademik strese sahip olduğu belirlemişken, Jia (2024) ise üniversite öğrencilerinin iş kaygısının akademik içe dönüklük üzerindeki etkisini incelediği araştırmada kadın katılımcıların akademik stres ortalamalarının erkek katılımcıların akademik stres ortalamalarından yüksek olduğunu belirlemiştir. Abdul Latip vd., (2025) öğretim elemanı yeterlilikleri ile öğrenci memnuniyeti arasındaki bağlantıyı ve bu bağlantıda kurumsal itibarın aracılılığını inceledikleri araştırmalarında bilgi ve yeterliliklerin, sektörel deneyimin ve motivasyonun öğrencilerin memnuniyetlerini etkilediğini belirlemiştir. Işkın, vd., (2024) eğitim kalitesi algısının kariyer süreci üzerinde etkilerini belirlemeyi amaçladıkları araştırmalarında eğitim kalitesi algısı ile kariyer kararlılığı arasında doğrusal bir ilişki olduğunu belirlemiştir.

Akbaş ve Okutan (2020), Gönültaş ve Güleç (2024) ve Yurcu ve Akıncı (2024) farklı örneklem gruplarıyla gerçekleştirdikleri araştırmalarında katılımcıların kariyer kaygıları ortalamalarının cinsiyete göre farklılık gösterdiğini belirlemiştir. Buna göre Akbaş ve Okutan (2020) 11. ve 12. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin meslek seçimlerine ve bunun aile etkisine yönelik kariyer kaygılarını inceledikleri araştırmalarında kadın öğrencilerin genel kariyer kaygı düzeylerinin erkek katılımcı öğrencilere göre yüksek olduğunu tespit etmiştir. Benzer şekilde, Gönültaş ve Güleç (2024)'de lise öğrencileri ile gerçekleştirdiği araştırmalarında kadın katılımcıların (öğrenci) erkek katılımcılara (öğrenci) göre daha yüksek kariyer kaygısı yaşadığını belirlemiştir. Yurcu ve Akıncı (2024) turizm ve otelcilik öğrencileriyle gerçekleştirdiği araştırmalarında kadın öğrencilerin gelecek kariyer kaygısının erkek öğrencilere kıyasla daha yüksek olduğunu belirlemiştir.

Araştırmada katılımcıların sınıflarına göre akademik streslerine ait ortalamaları arasında anlamlı bir fark tespit edilememiştir. Buna karşın kariyer kaygılarına ait ortalamaları açısından anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Buna göre farkın 1. sınıf ile diğer sınıflar arasında olduğu anlaşılmıştır. Söz konusu farkın en düşük ortalamaya sahip 1. sınıftan kaynaklandığı anlaşılmıştır. Bir başka ifade ile 1. sınıfların kariyer kaygısına vermiş oldukları cevapların ortalamaları diğer bütün sınıflara göre daha düşüktür. Dilekçi (2023) spor lisesi öğrencilerinin kariyer kaygılarına yönelik gerçekleştirdiği araştırmada 9. sınıf öğrencilerinin 10. sınıf, 11. sınıf ve 12. sınıf öğrencilerine göre kariyer kaygısı toplam puanının daha düşük olduğunu tespit etmiştir.

Araştırma analizleri sonuçları değerlendirildiğinde kariyer kaygısı ile akademik stres arasında pozitif yönlü ilişki tespit edilmiştir. Aynı zamanda katılımcıların kariyer kaygısı düzeylerinin akademik stres üzerinde etkisinin istatistiki olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir. Araştırmanın bağımsız değişkeni olan kariyer kaygısı bağımlı değişken olan okuldaki ayrılma niyetin %3,3'ünü açıklamaktadır. Qayyum, vd., (2022) kamu kurumlarında okuyan öğrenciler arasında akademik stres ve kariyer kaygısı arasındaki ilişkide sosyal yeterliliğin aracılık rolünü araştırmayı

amaçladıkları araştırmada, akademik stresin kariyer kaygısıyla anlamlı pozitif ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. Chaun vd., (2022) Malezya'daki lisans öğrencileri arasında akademik stres ve kaygı arasındaki ilişkiyi belirlemeyi amaçladıkları araştırmalarında akademik stresin kaygı ile orta derecede ilişkili olduğunu belirlemiştir.

Araştırmada elde edilen bütün veriler değerlendirildiğinde bu araştırmanın gastronomi ve mutfak sanatları öğrencilerinin sahip olduğu kariyer kaygısı ve akademik streslerini ortaya koyarak literatürdeki önemli bir boşluğu doldurduğu düşünülmektedir. Araştırmada ayrıca bölüm öğrencilerinin sahip olduğu kariyer kaygısının akademik streslerine etkisi de belirlenmiştir. Eğitim kurumlarında eğitim alan söz konusu öğrencilerin ileride mezun olup, sektörde çalışmaya ve kurumlarını temsil edeceği gerçeği düşünüldüğünde özellikle kurumlarda akademik strese neden olabilecek faktörlerin gözden geçirilmesi stresi azaltacağı gibi öğrencileri sektöre hazırlayacaktır. Bu araştırma üniversitelerin 4 yıllık programlarından olan gastronomi ve mutfak sanatları bölümleri özelinde gerçekleştirilmiştir. Ancak gelecekte aşçılık eğitiminin verildiği farklı eğitim kurumları ve farklı eğitim derecelerinde öğrenim gören öğrencilerin veya kursiyerlerin kariyer kaygıları ve akademik streslerini ortaya koyan araştırmalar yapılabilir. Gelecekte ayrıca turizm işletmeciliği, konaklama işletmeciliği gibi bölüm öğrencileriyle kariyer kaygısının akademik streslerine etkisi incelenebileceği gibi söz konusu çalışmalarda nitel veya karma yöntemler kullanılarak derinlemesine bilgiler elde edilebilir. Son olarak gelecekte yapılacak olan araştırmalar farklı bölümlerde veya farklı eğitim kademelerinde eğitim alan öğrencilerin kariyer kaygılarını ve akademik streslerini karşılaştırmalı bir yöntem ile ölçerek bölümler arası veya eğitim kademeleri arasındaki farklılığı belirleyebilir.

Beyan

Araştırmanın etik kurul kararı Balıkesir Üniversitesi, Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'ndan 28.03.2025 tarihli ve 2025/03-7 sayılı kararı ile alınmıştır.

KAYNAKÇA

- Abdul Latip, M. S., Mohamad, M. A., Abu Bakar, A. M. F., Che Ngah, H., & Mohamad Noor, F. A. (2025). Student Satisfaction in Hospitality and Tourism Programs: The Interplay of Lecturer Competency and Institutional Reputation. *Journal of Hospitality & Tourism Education*, 1-14. <https://doi.org/10.1080/10963758.2025.2484196>
- Akbaş, M. G. & Okutan, E. (2020). Lise öğrencilerinin kariyer kaygısına yönelik alan araştırması: Antalya ili örneği. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 8(20), 158-187.
- Aprilia, Y. H., Ishar, M., & Syah, T. A. (2024). Stress academic dalam mengerjakan tugas akhir pada mahasiswa perantau: Adakah pengaruh self efficacy terhadap stress academic? *Jurnal Ilmiah Psyche*, 18(1), 25-46. <https://doi.org/10.33557/jpsyche.v18i1.3190>.
- Chuan, H. M., Ying, L. C., Yun, P. K., Boon, O. P., & Hooi, K. K. (2022). Academic stress and anxiety among undergraduate students in Malaysia. *International Journal of Education, Psychology and Counseling*, 7(46), 98-109. 10.35631/IJEP.746009.
- Ciminli, A. (2023). Ortaöğretim öğrencilerinin kariyer kaygısının yordayıcıları olarak mükemmeliyetçilik ve meslek seçimine ilişkin akılcı olmayan inançlar. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(1), 35-43. <https://doi.org/10.17556/erziefd.1163647>.

- Daniels, L. M., Stewart, T. L., Stupnisky, R. H., Perry, R. P., & LoVerso, T. (2011). Relieving career anxiety and indecision: The role of undergraduate students' perceived control and faculty affiliations. *Social Psychology of Education, 14*, 409-426. <https://doi.org/10.1007/s11218-010-9151-x>.
- Dereli, M. (2021). *Üniversite öğrencilerinde akademik stres: belirsizliğe tahammülsüzlük, akademik öz-yeterlik, akademik sorumluluk ve cinsiyet değişkenlerinin rolü*. [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Dilekçi, U. (2023). Spor lisesi öğrencilerinin kariyer kaygılarına yönelik inceleme: İstanbul ili örneği. *Yalova Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi, 2*(3), 118-136.
- Gönültaş, O., & Güleç, S. (2024). Ergenlerde Kariyer Kaygısının Yordayıcısı Olarak Bilişsel Esneklik ve Belirsizliğe Tahammülsüzlük. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 22*(3), 2435-2449. <https://doi.org/10.37217/tebd.1490061>.
- Gürkan, U., & Beler, S. N. (2021). Lise düzeyindeki öğrencilerin korona virüs fobisinin okula yönelik tutum ve kariyer kaygılarına etkisi. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi, 8*(3), 35-61.
- Han, L., Gao, X., Wang, X., & Ren, W. (2024). The relationship between academic stress and educational anxiety: learning anxiety and learning weariness as mediators. *Current Psychology, 43*(40), 31592-31603. <https://doi.org/10.1007/s12144-024-06738-3>.
- Işkın, M., Şengel, Ü., Genç, K., & Uzut, İ. (2024). Impacts of Education Quality Perception on Profession Change Tendency: The Mediating Role of Career Decidedness. *Journal of Hospitality & Tourism Education, 1-12*. <https://doi.org/10.1080/10963758.2024.2376240>.
- Jain, G., & Singhai, M. (2018). Academic stress amongst students: a review of literature. *Prestige e-Journal of Management and Research, 4*(2), 58-67.
- Jia, X. (2024). The effect of college student' employment anxiety on academic involution: The chain mediating role of academic stress and future-oriented coping. *Global Research in Higher Education, 7*(3), 115-132. <https://doi.org/10.22158/grhe.v7n3p115>.
- Kaur, R., & Herbert, C. (2024). The academic stress and academic performance of students in 24 middle schools in the north region. *Journal of Educational Research and Policies*. [https://doi.org/10.53469/jerp.2024.06\(12\).30](https://doi.org/10.53469/jerp.2024.06(12).30).
- Kırmacı, H. A. ve Akmanoğlu, E. (2024). Kamu aşçıların kariyer kaygıları üzerine bir çalışma. *Safran Kültür ve Turizm Araştırmaları Dergisi, 7*(1), 129-150. <https://hdl.handle.net/11486/2164>.
- MacGeorge, E. L., Samter, W., & Gillihan, S. J. (2005). Academic stress, supportive communication, and health. *Communication Education, 54*(4), 365-372. <https://doi.org/10.1080/03634520500442236>.
- Mutlu, Ç., ve Esen D. (2022). Turizm eğitimi alan öğrencilerin kariyer kaygıları: Projektif tekniklerle bir analiz. *International Journal of Contemporary Tourism Research, 6*(1), 1-19. <http://doi.org/10.30625/ijctr.1123672>.
- Onyishi, C. N. (2023). Linking career anxiety with suicide tendencies among university undergraduates. *The Open Public Health Journal, 16*(1).

- Qayyum, F., Maqsood, S., Naeem, F., Salman, F., Bano, R., & Tabassum, M. F. (2022). Academic stress and career anxiety: Mediating role of social competence among students of public institutions. *Journal of Positive School Psychology*, 6(9), 1717-1729.
- Rahimi, R., Akgündüz, Y., & Bilgihan, A. (2023). Impact of COVID-19 on mental health and career anxiety of hospitality and tourism students in the UK. *Journal of Hospitality and Tourism Insights*, 6(2), 892-911. <http://hdl.handle.net/2436/624751>.
- Sagar, P., & Singh, M. B. (2017). A study of academic stress among higher secondary school students. *International Journal of Creative Research Thoughts (IJCRT)*, 5(4), 1864-1869.
- Süzer, Ö. (2024). Sustainable eating behavior: An examination in the context of restaurant customers. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 27(52), 343-358. <https://doi.org/10.31795/baunsobed.1552741>.
- Şeker, G. (2021). Kariyer kararsızlığının yordayıcısı olarak iyi oluş ve kariyer kaygısı. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 51, 262-275. <https://doi.org/10.9779/pauefd.706983>.
- Şen, N. (2022). *Lise öğrencilerinin akademik stres düzeylerinin mutluluk ve sosyal kaygı durumuna etkisi*. [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Üsküdar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Takıl, N. B., & Sarı B. A. (2021). Trait anxiety vs career anxiety in relation to attentional control. *Current Psychology*, 40(5), 2366-2370. <https://doi.org/10.1007/s12144-019-0169-8>.
- Tambak, S. L. F., & Rohmadani, Z. V. (2024). The Relationship between impostor syndrome and career anxiety in yogyakarta students. *Jurnal Indonesia Sosial Teknologi*, 5(12). <https://doi.org/10.59141/jist.v5i12.8849>.
- Taş, M. A., & Tortumlu, M. (2021). Sabır eğiliminin kariyer kaygısı üzerindeki etkisinde kararlılığın aracılık rolü. *Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 14(1), 1-17. <http://doi.org/10.25287/ohuiibf.601744>.
- Tengilimoğlu Metin M. M. ve Melekoğlu, E. (2021). Üniversite Öğrencilerinin Stres Durumları ile Fruktöz ve İşlenmiş Besin Tüketimi Arasındaki İlişki. *Çukurova Tarım ve Gıda Bilimleri Dergisi*, 36(2), 263-274. <https://doi.org/10.36846/CJAFS.2021.54>.
- Tsai, C. T., Hsu, H., & Hsu, Y. C. (2017). Tourism and hospitality college students' career anxiety: Scale development and validation. *Journal of Hospitality and Tourism Education*, 29(4), 158-165. <https://doi.org/10.1080/10963758.2017.1382365>.
- Turpcu, E., & Akyurt, H. (2018). Turizm eğitimi alan öğrencilerin kariyer streslerinin belirlenmesi: Giresun Üniversitesi öğrencileri üzerine bir araştırma. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 5(69), 365-380.
- Türkkahraman, M., & Şahin, K. (2010). Kadın ve kariyer. *Uluslararası Alanya İşletme Fakültesi Dergisi*, 2(1), 75-88.
- Tüz, M. V. (2003). Kariyer planlamasında yeni yaklaşımlar. *Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(4), 169-176.

- Yang, Y., & Yang, P. (2022). Effect of college students' academic stress on anxiety under the background of the normalization of COVID-19 pandemic: The mediating and moderating effects of psychological capital. *Frontiers in psychology, 13*, 880179. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.880179>.
- Yıldırım, Ş. S., Tohum, E. U., & Esen, Ü. B. (2024). The effect of nepotism perception on career anxiety: A multiple group analysis. *Yükseköğretim Dergisi, 14*(2), 93-106. <https://doi.org/10.53478/yuksekogretim.1373635>.
- Yurcu, G., & Akinci, Z. (2024). The mediating role of future career anxiety in the effect of academic satisfaction on brain-drain among tourism & hospitality students: Moderator effect of fear of natural disasters. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport & Tourism Education, 34*, 100483. <https://doi.org/10.1016/j.jhlste.2024.100483>.
- Zhang, M., Zhou, S., Wu, Y., & Liu, S. (2024). Pressure from social media: influence of social media usage on career exploration. *Career Development International, 29*(1), 93-112. <https://doi.org/10.1108/CDI-01-2023-0016>.
- Zhang, Y., Liu, S., Zhao, L., & Liu, Z. (2025). How academic stress affects academic performance: A chain-mediated model of sex moderation. *Journal of Psychology in Africa, 1-8*. <https://doi.org/10.1080/14330237.2024.2370048>.

The Influence of Career Anxiety on the Academic Stress Felt by the Gastronomy and Culinary Arts Students

Özkan DEMİR

Balıkesir University, Burhaniye Faculty of Applied Sciences, Balıkesir, Türkiye

Extended Summary

The difficulties encountered throughout student life can be a source of stress and anxiety. Choosing a profession and designing a career path are undoubtedly among the main sources of anxiety and stress (Taş and Tortumlu, 2021, p. 2). Academic stress, driven by academic demands, personal factors and social influences, is an increasing source of concern for students in higher education (Zhang, 2025, p. 1).

This study aimed to determine the effect of career anxiety on academic stress of students studying in gastronomy and culinary arts departments in Turkey. For this purpose, a quantitative study was conducted with participating students studying in gastronomy and culinary arts departments at state and foundation universities.

Career anxiety, defined as the totality of a person's concerns about their career life (Ciminli, 2023, p. 35), can be more common among university students who make life-changing decisions during their university years, experience career indecision, and have an uncertain future (Onyishi, 2023, p. 2). Career anxiety can be expressed as a continuation of the person's lack of information in their plans regarding their profession and career and the indecisiveness they experience in deciding on a profession (Dilekçi, 2023, p. 120).

University students face many stress factors in their daily lives, and social relationships, peer competition, inability to manage time, desire and effort for high grades are some of the factors that can cause stress in students (Tengilimoğlu Metin and Melekoğlu, 2021, p. 264). Stress, which is the perception of emotional or physical tension (Jain and Singhai, 2018, p. 59), is seen as a negative emotional, cognitive, behavioral and physiological process that occurs when a person tries to adapt to or cope with stress factors (Sagar and Singh, 2017, p. 1864). Stress is a subjective experience that individuals create in the face of external events and a cognitive and behavioral process that occurs as a result of being faced with the social external environment (Yang and Yang, 2022, p. 2).

Considering that gastronomy has a critical importance in terms of contributing to economies (Süzer, 2024, p. 344), it is important to examine the career concerns of gastronomy students and its effect on academic stress. The population of the study consists of GMS department students in Turkey. The sample of the study consists of 396 students from the gastronomy and culinary arts departments in Turkey. Convenience sampling method was used in the sample selection of the research and the data were collected online and face-to-face between April 15 - April 20, 2025.

In this study, which aims to examine the effect of career anxiety on academic stress of gastronomy and culinary arts department students, a questionnaire data collection tool was used. The questionnaire form in question consists of three parts, the first part includes some questions to learn the demographic information of the research participants, the second part includes the career anxiety scale, and the last part includes the academic stress scale.

To measure the participants' career anxiety, the five-item “employment environment” sub-dimension of the future career anxiety scale developed by Tsai, Hsu, and Hsu (2017) was used, while the three-item academic stress scale

developed by MacGeorge, Samter, and Gillihan (2005) was used to measure their academic stress. The statements of the two scales used in the study were translated into Turkish by the researcher and another researcher specialized in foreign languages, and then translated back into English and agreed upon.

The data obtained from the participant students were analyzed with the help of statistical software and frequency analysis of demographic information was taken. Factor analysis was applied in order to test the construct validity of the scales used in the research. In order to test whether there is a difference between the participant groups, T test and Anova analyses were performed and the prerequisites of regression analysis were checked. Finally, regression analysis was applied to examine the effect of the independent variable on the dependent variable.

Approximately 54% (213) of the participants were female and 46.2% (183) were male, 61.9% (245) had completed an internship and 38.1% (151) had not completed an internship. In the study, in which there were participants from all grades, 60.9% (241) of the students were studying at state universities and 39.1% (155) were studying at foundation universities. The mean of the participants' general career anxiety is above 3.7 and the mean of their general academic stress is above 4. In the study, no difference was found between the averages of career anxiety and academic stress of the participants according to their gender, internship status and university type.

In the study, no significant difference was found between the averages of the participants' academic stress according to their grades. On the other hand, a significant difference was found in terms of the averages of career anxiety. Accordingly, it was understood that the difference was between the 1st grade and other grades. It was understood that the difference in question originated from the 1st grade with the lowest mean. In other words, the averages of the answers given by the 1st graders to career anxiety are lower than all other grades.

When the results of the research analyzes were evaluated, a positive relationship was found between career anxiety and academic stress. At the same time, it was determined that the effect of participants' career anxiety levels on academic stress was statistically significant. Career anxiety, which is the independent variable of the study, explains 3.3% of the dependent variable, intention to quit school.

Ek 1. Etik Kurul İzni

Evrak Tarih ve Sayısı: 17.04.2025-E.507699
Evrak Tarih ve Sayısı: 11.04.2025-504427

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ARAŞTIRMALARI ETİK KURULU

Toplantı Tarihi	: 28.03.2025
Toplantı Sayısı	: 2025/03-7
Toplantı Saati	: 10:00
Araştırmanın Başlığı	Türkçe : Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölüm Öğrencilerinin Kariyer Kaygısının Akademik Streslerine Etkisi İngilizce : The Effect of Career Anxiety on Academic Stress of Gastronomy and Culinary Arts Department Students
SORUMLU ARAŞTIRMACI	
Ad Soyad	: Dr. Öğr. Üyesi Özkan DEMİR
Kurumu	: Balıkesir Üniversitesi/ Burhaniye Uygulamalı Bilimler Fakültesi
YARDIMCI ARAŞTIRMACI/ARAŞTIRMACILAR	

Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu 28.03.2025 tarihinde Prof. Dr. Bayram ŞAHİN'in başkanlığında toplandı. Görüşme sonunda, yukarıda bilgileri yer alan araştırmanın Bilimsel Araştırma Etik Kurul Onay Belgesi talebi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulunca değerlendirilmiş ve etik açıdan uygun bulunmuştur.

BAŞKAN
Prof. Dr. Bayram ŞAHİN

Prof. Dr. Sebahattin KARAMAN
Üye

Prof. Dr. Salim ÇONOĞLU
Üye

Prof. Dr. Uğur GÜRGAN
Üye

Prof. Dr. Selvihan KILIÇ ATEŞ
Üye

Doç. Dr. İbrahim Murat BİCİL
Üye

Doç. Dr. Nuri Berk GÜNGÖR
Üye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.